

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

הערכת ההבנה של טקסט מושמע לתלמידים מתקשים בקריאה

אילנה קלר - מדריכה ארצית, תחום פדגוגיה, שפה והערכה
אגף א' חינוך מיוחד

מפגש ארצי מקוון

לצוותי החינוך המיוחד

21 באפריל, 2021

תשפ"א

אתגרים בהערכת ההבנה של טקסט

❑ קושי להעריך הבנה כאשר התלמיד מתקשה מאד בקריאה

❑ קושי להבחין בין היבטים שפתיים להיבטים קוגניטיביים

❑ לעיתים מיקוד של ההתערבות בקריאה (קצב ודיוק) ולא

במיומנויות המקדמות הבנה

❑ קושי להתאים חומרי הוראה ולמידה

מה מאפשרת הערכה באמצעות טקסט מושמע?

✓ מאפשרת הערכה של מיומנויות לשוניות וקוגניטיביות

✓ מאפשרת "לנטרל" את ההשפעה על זיכרון העבודה

✓ מאפשרת לבודד את יכולת ההבנה ממרכיב הפענוח בקריאה

מבנה הכלי

✓ טקסט להקראה

✓ שאלות לתלמיד

✓ מחוון להערכת התשובות

✓ ציינון וסכום

איזה טקסט מתאים להקראה?

✓קצר

✓מעט אירועים

✓חזרתיות

✓משלב שפתי נהיר

✓תחכום

מה מעריכים באמצעות השאלות?

הנעה ועמדות ביחס לטקסט

א - מה דעתך על הסיפור? מה
הרצאת כשהקשבת לסיפור?

זכירה ושחזור של העיקר

ב - ספר את הסיפור בקצרה
במילים שלך

הערכה של מימדי ההבנה

ג - כעת אשא אותך עוד כמה
שאלות על הסיפור ואכתוב
את תשובותיך

ניטור ההבנה

ד - האם הסיפור היה קל/קשה
להבנה? אתה חושב שצנית היטב
על השאלות?

דוגמה לשאלות לפי מימדי ההבנה

מה התכונן הצורה האכור אצות כשיש
על הצנף על הצף?

משמעות
גלויה

מדוע השועל החמיא לצורה?

הבנת
המשתמע

מה דעתך על התנהגותו של הצורה?
הסבר.

יישום
וביקורת

לכל מימד הבנה שתי שאלות שונות

למה נתייחס בניתוח הממצאים?

ידע עולם

היסקים

אוצר מילים

ידע סוגה

**מטא - הבנה
ובקרה**

דקדוק – ידע לשוני

(באדיבות גלעד ברנדס, קלינאי תקשורת וחבר בועדה ארצית שפה, משה"ח)

למה משמשים הממצאים?

✓ קביעת התאמות בהוראה

✓ מידע על הפער בין קשיי פענוח לרמת ההבנה

✓ מידע על יכולות לשוניות וקוגניטיביות

✓ תכנון התערבות ממוקדת

✓ קביעת הדגשים הנדרשים בהוראה

✓ בחירה של ספרי לימוד וחומרי למידה

לסכום

✓ ההערכה מתקיימת באמצעות טקסט ברמת בני הגיל

✓ בנוסף, יש להעריך גם את הקריאה העצמאית של התלמיד

✓ יש חשיבות לשאלת השאלות באופנים שונים